

---

---

## FinELib-lehtineuvotteluista on tulossa erittäin vaikeat

Kansallisista tiedelehtisopimuksista vastaava FinELib-konsortio käy tänä vuonna neuvotteluja seitsemän suuren tiedekustantajan kanssa: Elsevierin, Springerin, Oxford University Pressin, American Chemical Society (ACS), Emeraldin, IEEE:n ja Royal Society of Chemistry (RSC). Neuvotteluista odotetaan vaikeita, koska lehtipakettien hintoihin haetaan merkittävää alennusta. Samalla keskusteluun on nostettu myös transformatiivisten sopimusten tulevaisuus. FinELib-verkkosivujen uutisessa ”[Tiedelehtien kustannukset kestävämmällä tasolla – tilauksien jatko vaakalaudalla](#)” tuodaan esiin korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten taloudellisesti vaikea tilanne. [Avointiede.fi-haastattelussa](#) palvelupäällikkö Arja Tuuliniemi (FinELib, Kansalliskirjasto) korostaa, että transformatiiviset sopimukset ovat siirtymäkauden sopimuksia, joiden tavoitteena on siirtyä tilausmaksumallista ”avoimen julkaisemisen palveluihin perustuvaan liiketoimintamalliin”.

---

---

## Ensimmäinen selvitys Kansalliskirjaston hiilijalanjäljestä julkaistiin

Keväällä julkaistiin ensimmäinen selvitys Kansalliskirjaston toimintojen hiilijalanjäljestä, [Kansalliskirjaston hiilijalanjälki: Raportti vuoden 2019 hiilijalanjäljen selvittämisestä](#). Raportin mukaan Kansalliskirjaston päästöt vuonna 2019 olivat 1018 hiilidioksidiekvivalenttonnia (tCO<sub>2</sub>ekv). Kaksi kolmasosa päästöistä syntyi kiinteistöjen energian käytöstä ja noin viidennes hankinnoista. Raportissa huomioitiin vain ne päästöt, joista tietoa oli helposti saatavilla. Eräs keskeisistä havainnoista liittyikin siihen, mistä toiminnoista päästötietoa ei ole saatavilla. Esimerkiksi digitaalisten palveluiden tai digitoinnin päästöistä ei ollut mahdollista saada täyttä selvyyttä. Kansalliskirjaston päästöjen kokonaiskuvan tarkentaminen jatkuu tulevaisuudessa yhteistyössä Helsingin yliopiston ja CSC – Tieteen tietotekniikan keskuksen kanssa.

---

---

## Kuvailun laatusuositus nostaa esille kehityskohtia

Kuvailun kansallisissa asiantuntijaryhmissä laadittu [Kuvailun laatusuositus 2023](#) julkaistiin keväällä. Kansalliskirjaston julkaisema raportti on tiivis summaus kuvailutietojen tuottamisen nykyisestä tilanteesta ja tavoitetilasta kirjastoissa. 16-sivuinen selonteko on jaettu kuuden pääotsikon alle: Käsitteiden määrittelyt (sisältäen myös kuvailun laatuksiteeristön), Koulutuksen merkitys, Tiedonhaun näkökulma, Standardinäkökulma, Kestävän kehityksen näkökulma ja Kuvailijan näkökulma. Vaikka fokus on kirjastoissa tehtävässä työssä, myös kuvailukoulutuksen nykytilanetta ruoditaan purevasti. Raportti on otteeltaan napakan kriittinen, ja se haastaa pohtimaan kuvailun asemaa kirjastoissa.